

Sygan bagşy /poema

Category: Kitapcy, Poemalar

написано kitapcy | 26 января, 2025

Sygan bagşy /poema SYGAN BAGŞY

Orazgeldi Ylýasowyň ýadygärligine
1.

Ötdi kerwen
Giň sährany terk eýläp.
Giň sährany gözýaşyňa gark eýläp.

Ötdi kerwen,
Geçdi kerwen çölünden...
(Utulýan kän,
Gutulýan ýok ölümden).

Çöl şeýle giň,
Göz ýetirip bolanok.
Kerwen welin yza dönüp bilenok.

Jahan çöldenem giň,
Sähradanam giň –
Ýyllary kerwenläp,
Bir çetinden gir!

Gorap,
Gizläp
Muň gowgadan bir başyň,
Çekiber,
Çekiber kerweniň başyn!

Ýük agyr.
Ýol uzak.
Ýol uzak hem kyn.
Pellehana bolsa şeýle bir ýakyn.

Ýetersiň.
Ýatarsyň...
Ötersiň şeýdip.
Ýol uzak,
Sähra giň –
Bolanok gaýdyp.

Otuz üç ýyl.
Gysga kerwen, eý aman!
Pellehanaň ýakyn eken,
Sygan jan!..

2

0 ýyllar men on dört ýaşly çagadym,
Bardy meniň ýönekeý bir sagadym.
Könedi.
Mendenem dogupdy öňräk...
Ýitirdim.

Agladym.
Gözledim eňräp.

Özümden ulular soranda derdim:
«Täzejedi,
Gyzyl dandy» diýerdim...

0 ýyllar men eýýäm ýigit çykypdym,
Yşk dagyny gerdenimde çekipdim.

Aýra düşüp wysalyndan lälämiň,
Näçe ýyllap agtaranyň nämälim.

Obam,
Ilim-günüm soranda derdim:
«Aý jemally,
Aýjemal dy» diýerdim...

Sagadam edindim –
Iň soňky moda.
Söýgime-de duşdum –
Bir ýanar oda...

Birden elim maňlaýyma ýetirdim:
Bu gün nädip,
Nädip seni ýitirdim?

... Ötdi kerwen,
Geçdi kerwen düzümden.
Şeýdibem sen gaýyp bolduň gözümden.

Sökeýin sährany,
Gezeýin çöli,
Ýarsyn dodagymy epegegiň ýeli,
Çapar bolup çar tarapa çapaýyn...
Ah, nireden,
Nädip seni tapaýyn?!

Sygan bagşy.
Juwan bagşy.

Jan bagşy.
Merdan bagşy.
Soltan bagşy.
Han bagşy.

3

Gülseň gözüň süzüldi,
Üstünde jan ezildi.
Ah, Garagöz, Garagöz,
Gitseň, meýlis bozuldy.

«Dur» diýende durduňmy?
Durup, hile gurduňmy?

Ah, Garagöz, Garagöz,
Özgä köňül berdiňmi?

Köşeşerden ir, gelin,
Gabrystana gir, gelin.
Aglasaň – gözýaşıňy
Ýandak bilen syr, gelin!

Ýuwaş-ýuwaş sowanyň
Çaklan eken Syganyň.
Soňam...
Hoşlaşmak üçin
Saklan eken Syganyň.

Gözi düşüp durmasa,
Agtarypdyr, ýoklapdyr.
Seniň gara saçyňa
Gije diýip uklapdyr.

Şol uklaşy.
Galmady.
Pelek, munyň bolmady.
Mukamsöýer türkmenim,
Daragtyň boý almady!..

Biz juda k n bardyk –
 Sazy ny sorap.
 Biz juda az bardyk –
 Haly ny sorap!
 Œ ydip, biz  z miz  itirdik seni
 Biz seni  z miz bilmedik gorap!

Di erdik:
 «Howlukma,
 Dursana, Sygan,
 Pylany to  ed  ,
   rsene, Sygan...»
 Di erdik  agda  ny g r p durbam:
 «Hany,
 Œujagazy ursana, Sygan...»
 Indem durus ba uju da yzla yp:
 «Bir g ter ba y ny,
 Tursana Sygan!..»

 tdi kerwen,
 Golda galdy dostlary .
 Seni  ollap,
  olda galdy dostlary .

Bu pany  o nuny g rsene, Sygan!
 Bagy la!
 Tursana!!
   rsene, Sygan!!!

A  g z  i,
 Nazar a la daglara –
 Olar seni  dutary  de  dymyp dur.
 G  z  apragy
 Bilbil u an bagy ndan
 Mahym gyzy  g z a y de  dymyp dur.

Garly daglaň awlagynda aw görüp,
Öz ömrüňi haýsy awça awlatdyň?
«Aglama» diýip,
Mahymjany diňdirip,
Näme birden uly ili aglatdyň?

Garaganyň gara bagryn gan edip,
Ýaş akdyryp Bäherdeniň gözünden,
Şindem seniň sona boýlyň sallanyp,
Hanha barýa Ýolöteniň düzünden.

Ýeri, nirä gitdiň
Bir gezek tutman
Ýüregiňde arman goýan goşardan?
...Daş çyksam –
Owazyň içerden gelýä,
Öýe girsem –
Ýañlanyp dur daşardan...

6

Ötdi kerwen,
Geçdi kerwen çölümden...
Hoş gal, sähram,
Hoş gal!
Bolanok gaýdyp.
...Hergiz namart keprüsinden ötmediň,
Gark bolup derýada galdyňmy şeýdip?

Labyrdan çykmagyň gümana eden
Gümman derýa –
Durmuş bolup çykdymy?
Gazap edip, agdardymy gämiňi,
Şeýdip, düýpsüz ummanyna, çekdimi?

...Gara dag dymyp dur –
Gara dutar deý,
Gara dutar –
Gara dag deý dymyp dur.

Ýüregmize bolsa ýalňyz owazyň
Şerbet bolup,
Melhem bolup damyp dur.

Üstüniň, şol gadym köprüsi bilen
Akyp ýatyr seni gark eden derýa...
Mertler –
Şindem özün oklaýa suwa.
Namartlar –
Şindizem köprüden barýa...

Şiraly NURMYRADOW. Poemalar